

Výrobce a opravář / výrobkyně a opravářka čalouněného nábytku soudobou technologií (kód: 33-056-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (kód: 33)
Týká se povolání: Čalouník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Volba materiálů pro výrobu čalounění soudobou technologií	3
Navrhování rozměrů a skicování čalounění s využitím ergonomie	3
Výběr náradí, nástrojů, měřidel, strojů pro výrobu, opravy a balení při čalounění	3
Tvorba nářezových a stříhových plánů pro čalounění nebo dekorace	3
Obsluha, základní údržba a nastavení strojů a zařízení pro výrobu nábytku čalouněného soudobou technologií	3
Zhotovování čalounění nábytku soudobou technologií	3
Opravy, obnova, údržba a rekonstrukce čalounění soudobou technologií	3
Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů	3
Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekoratérství	3
Nakládání s odpady v čalounictví a dekoratérství	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Volba materiálů pro výrobu čalounění soudobou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Číst výkresovou dokumentaci čalouněného nábytku	Praktické předvedení
b) Zvolit hlavní materiály nosné a pružicí s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení
c) Zvolit hlavní materiály tvarovací a pružicí s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení
d) Zvolit hlavní materiály izolační a separační s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení
e) Zvolit pomocné materiály včetně zdobných prvků a lepidel s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení
f) Zvolit jeden nebo více potahových materiálů s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Navrhování rozměrů a skicování čalounění s využitím ergonomie

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vypočítat podle výšky osoby a délky chodidla délku jednodílné matrace, stanovit šířku matrace a tuto matraci naskicovat	Praktické předvedení
b) Stanovit a naskicovat výšku, sklony a rozměry sedadla a opěradla židle k jídelnímu stolu bez područek, u židle s područkami výšku a sklon područek	Praktické předvedení
c) Stanovit a naskicovat rozměry taburetu	Praktické předvedení
d) Stanovit, popsat a naskicovat rozměry sedadla, opěradla, područek, boční hlavové opěrky odpočivného křesla „ušák“ a určit výšky ve vzájemných poměrech	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stanovit a naskicovat šířku a hloubku sedadel pohovek - dvoumístné, třímístné	Praktické předvedení
f) Stanovit rozměry a naskicovat detail područky odpočivného křesla s plaketkou	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výběr náradí, nástrojů, měřidel, strojů pro výrobu, opravy a balení při čalounění

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat pomocné náradí, nástroje a měřidla pro výrobu a opravy čalounění soudobou technologií	Praktické předvedení
b) Vybrat stroje pro výrobu a opravy čalounění soudobou technologií	Praktické předvedení
c) Zvolit balicí zařízení podle způsobu balení a druhu balicího materiálu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tvorba nářezových a stříhových plánů pro čalounění nebo dekorace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vypracovat nářezový plán na tvarovací materiály	Praktické předvedení
b) Vypracovat stříhový plán na kypřicí materiály	Praktické předvedení
c) Vypracovat stříhový plán na potahové textilie	Praktické předvedení
d) Vypracovat stříhový plán na technické textilie	Praktické předvedení
e) Vypracovat stříhový plán na syntetické náhražky usně	Praktické předvedení
f) Vypracovat stříhový plán na usně	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha, základní údržba a nastavení strojů a zařízení pro výrobu nábytku čalouněného soudobou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit ruční řezací strojek na pěnové materiály a podle nářezového plánu strojově dělit rovně a tvarově tvarovací a kypřicí pěnové materiály	Praktické předvedení
b) Připravit ruční řezací strojek s kotoučovým nožem a podle stříhového plánu strojově dělit potahový materiál, technické textilie a rouna	Praktické předvedení
c) Připravit ruční řezací strojek s vertikálním nožem a podle stříhového plánu strojově dělit potahový materiál, technické textilie a rouna	Praktické předvedení
d) Vhodně nastavit obnitkovací průmyslový šicí stroj a strojově obnitkovat jednotlivé části potahových textilií	Praktické předvedení
e) Vhodně nastavit průmyslový jednojehlový šicí stroj a strojově sešít jednotlivé části potahových a technických materiálů	Praktické předvedení
f) Vhodně nastavit průmyslový šicí stroj jednojehlový řasicí s ořezem a sešít včetně řasení potahový materiál s rounem	Praktické předvedení
g) Vhodně nastavit průmyslový dvoujehlový šicí stroj a všít zdrhovadlo	Praktické předvedení
h) Vhodně nastavit průmyslový dvoujehlový sloupkový šicí stroj a zdobně prošit sešité švy	Praktické předvedení
i) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování čalounění nábytku soudobou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat kostru výrobku, případně upravit hrany	Praktické předvedení
b) Vybrat podle výkresové dokumentace rozkládací, polohovací nebo jiné prvky a systémy, provést montáž a zkontrolovat funkčnost vybraného prvku	Praktické předvedení
c) Zvolit a upevnit nosné a pružící prvky	Praktické předvedení
d) Zvolit tvarovací a pomocné materiály, zhotovit tvar včetně použití pomocných materiálů	Praktické předvedení
e) Zvolit kypřicí materiály, zhotovit kypřicí vrstvu	Praktické předvedení
f) Zvolit potah, potáhnout zadaný výrobek včetně použití zdobných a začišťovacích prvků	Praktické předvedení
g) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Opravy, obnova, údržba a rekonstrukce čalounění soudobou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést demontáž jednotlivých částí čalounění s ohledem na předpokládanou úroveň oprav a zhotovit fotodokumentaci celé demontáže	Praktické předvedení
b) Demontovat výklopné nebo polohovací nebo jiné kování a po opravě znovu namontovat	Praktické předvedení
c) Zkontrolovat a posoudit stav kostry čalouněného výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Očistit kostru od zbytků původního čalounění, lepidel, odstranit hřebíky, sponky	Praktické předvedení
e) Zjistit rozsah úprav kostry, rozhodnout o způsobu a provedení oprav	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zvolit a vhodně upravit hlavní a pomocné materiály včetně zdobných	Praktické předvedení
g) Spojit potah skrytým stehem (např. v rozích potahu)	Praktické předvedení
h) Provést rekonstrukci čalounění od základu až po potah	Praktické předvedení
i) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsoby a zásady provádění kontroly v celém procesu výroby a skladování čalounických výrobků a materiálů	Písemné a ústní ověření
b) Zkontrolovat kvalitu hotových výrobků	Praktické předvedení
c) Popsat zásady označování výrobků nebo čalounických materiálů podle platných právních předpisů	Písemné a ústní ověření
d) Popsat způsoby balení výrobků, polotovarů, materiálů podle charakteru a množství výrobků a způsobu expedice a dopravy	Písemné a ústní ověření
e) Popsat zásady manipulace a skladování výrobků a materiálů v procesu čalounické výroby	Písemné a ústní ověření
f) Popsat zásady expedice a přepravy výrobků a materiálů vzhledem k použitému přepravnímu prostředku	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekorativství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat do formuláře technické údaje v čalounické výrobě a dekorativství	Praktické předvedení
b) Vypočítat potřebné údaje při respektování ergonomických zásad	Praktické předvedení
c) Zpracovat provozní evidenci a dokumentaci – dokumentace zakázky, evidence materiálu, spotřeby, odpadu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Nakládání s odpady v čalounictví a dekorativství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit vznik a druhy odpadů dřeva a dřevních materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
b) Objasnit vznik a druhy odpadů z výroby a zpracování pěnových polotovarů a prefabrikátů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
c) Objasnit vznik a druhy odpadů kypřících materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
d) Objasnit vznik a druhy odpadů potahových, dekoračních a technických textilií, usní, syntetických náhrad usní včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
e) Vyjmenovat i jiné než přímé materiálové odpady včetně likvidace použitých nožů a nástrojů	Písemné a ústní ověření
f) Roztřídit odpady vzniklé při výrobě nebo opravě zadaného výrobku a navrhnout jejich recyklaci a likvidaci	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Při zkoušce uchazeč zhotoví:

- čalounění křesla pevného, nerozkládacího s čalouněnými područkami, s pružným podkladem sedadla a opěradla – potah useň nebo kombinace usně a syntetické náhrady usně
- opravu celočalouněného výrobku s výklopným nebo polohovacím kováním, např. válendy s úložným prostorem pod lehací výklopnou plochou - potah textil

Autorizovaná osoba si pro zkoušku připraví odpovídající dílce čalouněného nábytku tak, aby mohl uchazeč prokázat všechny odborné kompetence. V případě, že je zhotovován nebo opravován výrobek, který některé z požadovaných dovedností neobsahuje, je třeba, aby zkoušený na vzorcích materiálů předvedl dělení materiálů, spojování, strojové šití, obnitkování, všívání zdrhovadla, prošívání a další dovednosti, které jsou v profesní kvalifikaci obsaženy.

Při ověřování kritérií hodnocení způsobem ověření "Písemné a ústní ověření" bude písemné ověřování probíhat formou odpovědí uchazeče na úkoly a zadání vyplývající z příslušných kritérií hodnocení vypracovaných na PC nebo na označené listy papíru, ústním ověřením se rozumí stručné slovní doplnění písemně zpracovaných úkolů a zadání.

Při ověřování kritérií hodnocení způsobem ověření "Praktické předvedení a ústní ověření" se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.

Při ověřování splnění úkolů založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, ke kvalitě práce, vzhledu a funkčnosti zhotoveného výrobku, ke znalosti čalounických materiálů a ke znalosti údržby čalouněných výrobků. Měření materiálů a polotovarů musí být v souladu s platnými normami.

Na zkoušku si účastník donese vlastní pracovní oděv a obuv.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *čalouník* a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání *čalouník*.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání *čalouník*.
- Vyšší odborné vzdělání v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání *čalouník*.
- Vysokoškolské vzdělání technického zaměření a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti čalounické výroby.
- Profesní kvalifikace 33-056-H Výrobce a opravář / výrobkyně a opravářka čalouněného nábytku soudobou technologií a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby a oprav čalouněného nábytku.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícím orgánem, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici čalounickou dílnu odpovídající velikosti s rozvodem el.energie a stlačeného vzduchu s platnými revizemi, osvětlením, splňující normy BOZP a PO a minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Technologické postupy, nákresy a výkresy pro výrobu a opravy čalounění soudobou technologií
- Tabulka celkových a dílčích rozměrů osob
- ČSN 91 0015 Čalouněný nábytek - Základní ustanovení a související normy a zákony, ve znění pozdějších předpisů
- Formuláře k vyplnění technické dokumentace
- Dílce kostry křesla k očalounění
- Dílce čalouněného výrobku s kováním (např. celočalouněná válenda s úložným prostorem) určené k opravě

- Materiály hlavní pro soudobou výrobu čalounění
- Materiály pomocné pro soudobou výrobu čalounění, včetně lepidel a zdobných prvků
- Kování, výklopné a polohovací mechanismy
- Textilie, usně, syntetické náhrady usní, výplňové materiály, dílce polyuretanových (PUR) pěn různých druhů, hustot a tvrdostí, obdobné tvarovací a kypřicí materiály
- Textilní pomocné materiály, např. zdrhovadla, stuhové uzávěry, stuhy, prýmky, pruženky, třapce, šňůry, strojové a ruční nitě různých druhů a barev (minimálně 3 typy ve 4 barvách), lemovací proužky, vyšívací nitě, aplikace, značkovky, zdobné prvky
- Lepidlo pro spojování čalounických materiálů
- Čalounická lepenka
- Měřicí, kreslicí a pro šití potřebné pracovní pomůcky včetně rýsovacích potřeb
- Základní vybavení pracoviště pro zhotovení stříhů a šablon
- Stříhací technika a pracovní pomůcky, tj. stříhací stůl, ruční nůžky malé, ruční nůžky velké krejčovské, ruční elektrický řezací strojek s kotoučovým nožem, ruční elektrický řezací strojek s přímým nožem
- Ruční elektrický nebo pneumatický strojek na dělení měkkých polyuretanových pěn
- Vybavení k nanášení lepidla
- Vybavení k potahování
- Technické vybavení k balení výrobků
- Obloučková jehla dvou velikostí
- Elektrické šicí stroje, tj. průmyslový šicí stroj jednojehlový se stehem vázaným, průmyslový šicí stroj se stehem vázaným dvoujehlový, průmyslový obnitkovací šicí stroj, průmyslový šicí stroj jednojehlový řasicí s ořezem, průmyslový dvoujehlový sloupkový šicí stroj
- Strojové jehly (min. balení 10 ks k příslušnému šicímu stroji, šitému a šicímu materiálu)
- Čalounická sponkovačka pneumatická nebo elektrická nebo akumulátorová nebo mechanická
- Průmyslové spojovače vhodné do příslušných sponkovaček a s přiměřeným tvarem hrotu a délkou nožek vzhledem k zpracovávaným materiálům
- Čalounické kladívko
- Čalounické hřebíčky vhodné k zpracovávaným materiálům
- Vytahovač hřebíků a průmyslových spojovačů (kozí nožka)
- Špendlíky krejčovské, špendlíky čalounické
- Vypichovač
- Nástroje a nářadí na demontáž čalouněného výrobku k opravě, úpravu a drobnou opravu dřevěné kostry, např. šroubováky různých druhů a velikostí, dláta, pilník, brusný papír, špalík pod brusný papír, palička, kleště, kladivo, lepidlo na dřevo, nanášecí zařízení lepidla na dřevo
- Nože nebo jiné dělicí zařízení na tvarové a přímé dělení čalounické lepenky
- Balicí materiály
- Obaly na odpadní materiály při opravách
- PC nebo tablet
- Fotoaparát
- Ochranné pracovní prostředky podle požadavků BOZP
- Potřeby k udržování čistoty na pracovišti
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům

Pro splnění kritérií hodnocení provedených formou písemného ověření je třeba zajistit odpovídající prostor a potřebné vybavení.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 28 až 35 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška bude rozložena do více dnů.

Písemné a ústní ověřování je součástí ověřování kritérií hodnocení a celkově činí 60 minut z času vlastní zkoušky.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dřevozpracující a papírenský průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Cech čalouníků a dekoratérů, z. s.

RENODESIGN s. r. o., Černá Hora

ČALOUNICTVÍ Bednář, Jamné nad Orlicí

Střední škola stavebních řemesel Brno-Bosonohy, příspěvková organizace